

ŠTYRI DNI FESTIVALU PREDSTIHLI OČAKÁVANIE

TRENČÍN Trenčiansky jazzový festival Jazz pod hradom je spoločenský fenomén. Pred jeho otvorením sú vyznávači džezu zvedaví kto príde, aký je program. Čaká sa do posledného týždňa, pretože program je vždy otázka výšky rozpočtu. Počítať sa dá s pridelenými dotáciami, ale slovo a sľuby sponzorov sú dve rozdielne veličiny.

Postaviť štvordňový program je samo o sebe úctyhodný výkon, ktorý potrebuje predstavu o dramaturgii, znalosť džezovej scény, kolegiálne a priateľské vzťahy. Potom sa môžu veci rozbehnúť.

S džezom svetom

Deň prvý – S džezom svetom. Trenčianska vokálna skupina Krajka v komornom prostredí Galérie Vážka naladila divákov na pohodovú vlnu. O to viac, ak jej sprievodom boli domáci renomovaní muzikanti a cimbalista svetovej triedy bol tiež poruke. Potom stačí, ak Magda Uhliariková, Beáta Dobiášová, Zuzana Laurinčíková-Budinská zaobstarajú spev, Peter Belák gitara, perkusie, Kristína Hlístová, husle, Jozef Brindzák, kontrabas a Martin Budinský, cimbal, budú v jeden čas na jednom mieste, aby vznikla takmer prirodzená symbióza dobre nastaveného súboru.

Americký džez v Európe je vždy lákajúcim prvkom a tenoraz ešte viac, pretože išlo o neobvyklú zostavu s neobvyklým zámerom. Spojenie spevu a bubnov je asi najstaršou známou kombináciou v histórii ľudstva vôbec.

Ak sa k tomu pridá rovnako virtuózna hra na violoncello, potom môžeme hovoriť o svetovej rarite. Stalo sa. Loire Cotler spievala, Glenn Velez hral – diabolsky – na rôzne bubienky a Jozef Lupták lietala od jedného zdroja zimomriavok k druhému v úlohe staviteľa premostenia najvyššej kvality.

Džezové príbehy

Deň druhý – Džezové príbehy. Priestor poskytl jediná sála na kultúrne účely, ktorou disponuje mesto. Jej prístupnosť visí na ochote a oddanosti ľudí, ktorí ju prevádzkujú. Tak sa Kino Hviezda ocitlo na plagátoch a už odpolednia sa schádzali umelci.

Miloš Biháry priviezol sprievod prítiažlivý pre oči a lahodiaci ušiam. Mladý trnavský študent konzervatória má celkom konkrétnu predstavu o svojej tvorbe.

Rozmanitá rytmika založená na spájajúcom klavíri, pevnej basgitare a inšpiru-

▼ Miloš Biháry – objav festivalu. ▼ foto: archív ABI

▼ Jozef Brisuda – osobnosť festivalu. ▼ foto: archív ABI

▼ Loire Cotler – najlepšia sólistka. ▼ foto: archív ABI

júcich bicích, je obklopená sládkovo dychovým sprievodom. Miloš Biháry Jazz Funk Brothers Orchestra si získal uznanie.

Džez už dávno nie je „neznámym“ pojmom, alebo nezrozumiteľným hudobným prejavom. Cez to všetko skrýva množstvo príbehov a tajomstiev, ktoré lemujú jeho storočný vývoj. Hlásiťkom týchto príbehov je saxofonista Martin Uherek. K jednotlivým etapám vývoja džezu napísal nie len spríevodné slovo, ale aj jednotlivé skladby šité na daný štýl a obdobie. Tento neľahký údel hlásnika džezu zdieľajú spolu s ním Klaudius Kováč na klavír, Robert Ragan Jn. na kontrabas a Peter Solárik na bicie nástroje. Príbehy džezu fascinujú.

Na príbehoch z juhoamerických pralesov postavila hudbu Sisa Michalidesová. K nahrávaniu si pozvala európske osobnosti. Jej kompozície vyžadujú nie len interpretačnú skúsenosť, ale aj predstavivosť v súhre pre vyjadrenie vzletných hudobných predstáv Sise neutíchajúco vlastných. Sisa veľí takým menám, akými sú trubkár Kornél Fekete-Kovács, klavirista Piotr Wyłczoł, kontrabasista Tomáš Baroš b, bubeník Marian Ševčík a klávesák Peter Preložník.

▼ Erbetes Q. ▼ foto: archív ABI

Pocťa Karlheinz Miklinovi

Deň tretí – pocťa Karlheinz Miklinovi. Festival Jazz pod hradom je dieťa trenčanov. Preto je dobré, že sa každoročne môže prezentovať miestny džez práve cez niektorú trenčiansku formáciu. Tretí večer dvadsiateho šiesteho ročníka otvorilo kvarteto trenčianskych hudobníkov.

Klavirista Erich Vladár bol pri zrode festivalu a bol účastníkom všetkých jeho vydaní.

Preto neprekvapilo, že si v tento večer siahol do domácej džezovej zásobárne, aby dokázali, že džez v meste pod Matúšovým hrade žije a zaslúži si pozornosť, možno trochu väčšiu, a nie len v dni konania festivalu.

Pravidelná klubová činnosť by pomohla vytvoriť a udržať džezovú komunitu v meste. Veľmi živo a presvedčivo navodil správnu prevádzkovú teplotu večera Blueberry Band, teda Erich Vladár klavír, Martin Horný gitara, Tomáš Jurica basová gitara a Dušan Rozemberg bicie nástroje. História festivalu sa opiera o mnohé osobnosti európskeho a svetového džezu.

Jednou z nich je Karlheinz Miklin. Hral pod hradom niekoľkokrát. Prvýkrát v roku 1997, naposledy v roku 2009. Naposledy. Karlheinz Miklin bol vedúcim džezovej sekcie na Univerzite v Grazi, kde študovalo a študuje viacero slovenských študentov. V roku 2003 oslávil v Trenčíne 25 rokov fungovania jeho

▼ Blueberry Q. ▼ foto: archív ABI

▼ The Jazz Hostages & Dáša Libiaková. ▼ foto: archív ABI

tría a získal ocenenie „najlepší sólista“ festivalu. V šlapajach svojho otca kráča Karlheinz Miklin Junior. Na festivale ju predstavil v skladbách z albumu Following Footsteps.

Realitu tohto projektu dokazuje osemdesiat ročný hudobný a životný kolega Karlheinz Miklina seniora, hráč na kontrabas Ewald Oberleitner, ktorý získal ocenenie „najlepší sólista festivalu“ v roku 1997. Spolu s ním spomínali Karlheinz Miklin Jn. na bicie nástroje, Patrick Dunst na altsax a flautu a gitarista Emiliano Sampaio, spoluhráč Karlheinz- otca, z Argentíny. Tento koncert pomohlo uskutočniť Rakúske kultúrne fórum v Bratislave. Toho večera zazneli tri koncerty vysokej kvality. Dramaturgicky správne zoradený program určil na záver kvintet Petra Kormanu.

Jeden z najžiadanejších hráčov na kontrabas, vyťažovaný v štúdiu i na koncertoch, Peter Korman postavil skvelý orchester zo svojich spolužiakov z Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne. Marek Kotača na altsaxofón, Radek Zapadlo na tenorsax, Martin Konvička, klavír a Kristián Kuruc na bicie nástroje.

Večer s legendami

Deň štvrtý – Večer s legendami. Medzi koncertmi bola niekoľkodňová prestávka. Vzhľadom na charakter programu sa festival sťahoval znovu do Galérie Vážka.

Organizátori čakali na voľný termín pražskej kapely, ktorá oprášila slávu ojedinelého albumu Karla Velebného pod názvom Jazzové Nebajky, nahraného v roku 1972.

Vtedy boli členmi orchestra SHQ aj dvaja znamenití

umelci, Petr Kořínek a Josef Vejvoda. A títo dvaja páni prezentujú najlepší český džezový album vydaný do roku 1989 a na festivale Jazz pod hradom ho priviezol spolu s nimi Petr Král a klavirista Petr Beneš. Celý večer bol venovaný džezovým legendám z éry „jazzu za železnou oponou“.

Druhý koncert pripomenul v podaní Dášy Libiakovej a kapely The Jazz Hostages dielo Vlasty Pruchovej, Ladislava Gerhardta, Karola Ondrejčku, ktorého hudbu verne prezentoval domáci džezový gitarista Adrián Vitaloš.

Dáša Libiaková vzdáva hold jej predchodkyňi, obetavej Vlaste Pruchovej, ktorá prežila dva roky svojej mladosti ako študentka Gymnázia v Trenčíne. Profesionálny výraz kapely dávajú Lajko Horský na trúbku, Ferko Báleš na klavír a Janko Babič na bicie nástroje. Skvelý zážitok. Záver večera ostal na domácej produkcii. Kapela Erbetes Q a sólistka Iveta Lišková predstavili svoj album s názvom Erbetes In Triangel.

Erbetes Q v zostave Samuel Bánovec p, Jaroslav Machač b, Karol Repa bicie, Ludvík Soukup saxofon a klarinet, Jannette Strhavska, flauta, ako hosť a jedinečná Iveta Lišková, uzavreli štvordňový program festivalu Jazz pod hradom.

Na XXVI. festivale Jazz pod hradom odznelo 11 vysoko kvalitných koncertov umelcov z USA, Rakúska, Argentíny, Maďarska, Poľska, Česka a Slovenska.

Odborná porota festivalu udelila ocenenia, v jednotlivých kategóriách ich získali – najlepšia sólistka Loire Cotler USA, najväčšia osobnosť Jozef Brisuda SK, objav festivalu Miloš Biháry.

▼ Jano Babič